

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΝΟΜΟΣ

2244/94 :

“ Ρύθμιση θεμάτων Ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας , από Συμβατικά Καύσιμα και άλλες διατάξεις”

Οί ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) - αιολική, ηλιακή, γεωθερμία, μικρά υδροηλεκτρικά, βιομάζα και η εξοικονόμηση ενέργειας μέσω της συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού αποτελούν εθνικό πλούτο που δεν έχει αξιοποιηθεί μέχρι σήμερα σε ικανοποιητικό βαθμό, παρ' όλο ότι από το 1985 υπάρχει σχετικός νόμος. Η υλοποίηση ενός ρεαλιστικού προγράμματος εκμετάλλευσης των ΑΠΕ και των συστημάτων συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού στην Ελλάδα απαιτεί τη λήψη μιας σειράς θεσμικών μέτρων και ρυθμίσεων με στόχο την άρση των μέχρι σήμερα εμποδίων. Σε αυτό το πλαίσιο, μεταξύ άλλων, εντάσσεται και η πρόσφατη αναθεώρηση του νόμου 1559 του 1985 περί **«Ρύθμιση θεμάτων Ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας από Συμβατικά Καύσιμα και άλλες διατάξεις»**.

Εάν εξαιρέσει κανείς τις τεχνικές αδυναμίες του νόμου 1559 του 1985, βασική αιτία αναστολής κάθε προσπάθειας για την ανάπτυξη των ΑΠΕ και της συμπαραγωγής ήταν μια σειρά κανονιστικών ρυθμίσεων, όπως τα τιμολόγια πώλησης της περίσσειας ηλεκτρισμού προς τη ΔΕΗ και οι περιορισμοί ανάπτυξης σχετικών δραστηριοτήτων από τον ιδιωτικό τομέα.

Η ανάγκη για την αναθεώρηση του παραπάνω θεσμικού πλαισίου για την άρση των επιμέρους εμποδίων είχε αναγνωριστεί από το 1988, όπως αναλυτικά καταγράφεται στην **"Πρόταση Εθνικής Πολιτικής για τις ΑΠΕ"** (Απρίλιος 1989), αλλά και στο **"προεκλογικό πρόγραμμα ενέργειας"** της Κυβέρνησης. Με το νέο νόμο υπ' αριθ. 2244/94 δίνεται η δυνατότητα αξιοποίησης του προαναφερόμενου εθνικού πλούτου από τη ΔΕΗ, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, άλλους φορείς καθώς και ιδιώτες που θέλουν και μπορούν να συμβάλλουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Τα βασικά σημεία των νέων ρυθμίσεων που περιέχει ο νόμος 2244/94, τα οποία τον διαφοροποιούν από τον αντίστοιχο νόμο 1559 του 1985 και το νόμο 2165 του 1993 και τα οποία συμβάλλουν στην άρση των αδυναμιών που έχουν προαναφερθεί, είναι:

- **Κατάργηση του ληστρικού για τη ΔΕΗ και την εθνική οικονομία νόμου 2165 του 1993 της ΝΔ και κατ' επέκταση του άρθρου 62 του νόμου 1914 του 1991 περί δημιουργίας μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με το σχήμα χρηματοδότησης, γνωστό ως BOOT ή BOO σύμφωνα με την προεκλογική δέσμευση της σημερινής κυβέρνησης.**
 - Αποκαθίσταται ο σημαντικός ρόλος της ΔΕΗ στην ανάπτυξη του ενεργειακού τομέα της χώρας, διατηρώντας έτσι το αποκλειστικό της δικαίωμα κατασκευής και λειτουργίας όλων των μεγάλων έργων παραγωγής, μεταφοράς και διανομής.
 - Εξασφαλίζεται η ορθολογική ανάπτυξη και λειτουργία του συστήματος παραγωγής της ΔΕΗ, &δομένου ότι τα μεγάλα έργα παραγωγής είναι εντάσεως κεφαλαίου και προγραμματίζονται από τη ΔΕΗ σε μακροχρόνια βάση.
 - Αποφεύγεται η υπέρογκη χρέωση ηλεκτρικής ισχύος και ενέργειας που επιχειρήθηκε, ευτυχώς άδοξα, με τη μονάδα BOOT συνδυασμένου κύκλου των 600 MW στο Λαύριο και την 5η λιγνιτική μονάδα του Αγ Δημητρίου (χρέωση πολύ υψηλότερη από το σημερινό κόστος της ΔΕΗ και του τιμολογίου υψηλής τάσης).
 - Ρητή απαγόρευση πρόσβασης τρίτων στα δίκτυα της ΔΕΗ.
-
- **Απελευθέρωση της ανεξάρτητης παραγωγής περιορισμένης ισχύος (όχι μεγαλύτερη των 50 MW) ηλεκτρικής ενέργειας αποκλειστικά και κατ' εξαίρεση από ΑΠΕ εκτός ΔΕΗ, για τους ΟΤΑ και τις επιχειρήσεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν1559/85, άρθρο 6, αλλά και για τους ιδιώτες με το Ν2244/94. Σημειώνεται ότι με την παρούσα διάταξη :**
 - Δεν αφαιρείται κανένα δικαίωμα από τη ΔΕΗ, αντίθετα η ΔΕΗ μπορεί και πρέπει να συνεχίσει το πρόγραμμα ανάπτυξης των ΑΠΕ και κυρίως αυτό των αιολικών των μικρών υδροηλεκτρικών και της γεωθερμίας. Σημειώνεται ότι η ΔΕΗ δεν έχει εντάξει στο 10ετές πρόγραμμα ανάπτυξης της Κρήτης αιολικά πάρκα ισχύος 45 MW.
 - Θα ενισχυθεί η ανάπτυξη των ΑΠΕ από τους ΟΤΑ, αλλά και από τους ιδιώτες, δεδομένου ότι η ΔΕΗ δεν είναι εκ των πραγμάτων δυνατόν να εκμεταλλευτεί όλες τις τοποθεσίες που παρουσιάζουν ενδιαφέρον επίσης το μέγεθος των επενδύσεων που απαιτούνται είναι στα μέτρα της ελληνικής κεφαλαιαγοράς.
 - Η λειτουργία των ΑΠΕ από μικρού μεγέθους επιχειρήσεις μπορεί να αποδειχτεί περισσότερο αποτελεσματική από τη ΔΕΗ, κρίνοντας από τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα στη ΔΕΗ, αλλά και τα επιτεύγματα μικρών επιχειρήσεων ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις ΗΠΑ.

- **Παρέχεται στη ΔΕΗ η δυνατότητα ίδρυσης θυγατρικών επιχειρήσεων με οποιαδήποτε μορφή ή και σε συνεργασία με άλλα νομικά και φυσικά πρόσωπα με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη και εκμετάλλευση στον εθνικό και διεθνή χώρο. Ο θεσμός ίδρυσης θυγατρικών επιχειρήσεων από τη ΔΕΗ κρίνεται απόλυτα σκόπιμος και επωφελής.**
 - Ο θεσμός θεωρείται δόκιμος και αποτελεσματικός ,στο εξωτερικό και εφαρμόζεται με ιδιαίτερη επιτυχία από ηλεκτρικές επιχειρήσεις της αλλοδαπής.
 - Μέσω των θυγατρικών επιχειρήσεων θα δοθεί η δυνατότητα στη ΔΕΗ να αξιοποιήσει πιο αποτελεσματικά το έμπειρο και τεχνικά δοκιμασμένο ανθρώπινο δυναμικό της,
 - Η ΔΕΗ θα έχει τη δυνατότητα ίδρυσης θυγατρικών επιχειρήσεων για την καλύτερη εκμετάλλευση από αυτήν των ΑΠΕ, ενώ θα της ανοίγεται ο δρόμος για ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της συμπαραγωγής. Σημειώνεται ότι με αυτό τον τρόπο διασφαλίζονται τα συμφέροντα της ΔΕΗ, χωρίς αυτό να λειτουργεί σε βάρος του ανταγωνισμού στον ενεργειακό τομέα.
-
- **Απελευθέρωση των όρων και των ορίων εκμετάλλευσης των μικρών υδατοπτώσεων από αυτοπαραγωγούς και ανεξάρτητους παραγωγούς, από τα ισχύοντα μέχρι σήμερα στο νόμο 1559185 άρθρο 3, παράγραφος 2δ και άρθρο 4 παράγραφος 3 (μέχρι 5 MW εφόσον δεν έχουν ενταχθεί στο πενταετές πρόγραμμα ανάπτυξης της ΔΕΗ). Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις του νόμου 2244194 η ανάπτυξη των μικρών υδροηλεκτρικών είναι ελεύθερη χωρίς περιορισμούς μέχρι 2 MW καθώς και για έργα μέχρι 5 MW εφόσον αυτά δεν εντάσσονται στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης της ΔΕΗ.**
 - Η ρύθμιση αυτή είναι απαραίτητη δεδομένου ότι μέχρι σήμερα η ΔΕΗ δεν έχει ενδιαφερθεί για τις μικρές υδατοπτώσεις (η ΔΕΗ ενδιαφέρεται περισσότερο για την εκμετάλλευση έργων μεγαλύτερων των 10 MW με αποτέλεσμα η περιφέρεια να στερείται την πολλαπλή χρήση των νερών)
 - Η ανάπτυξη των μικρών υδροηλεκτρικών θα συμβάλει καθοριστικά στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην ορθολογική και πολλαπλή χρήση των νερών, ενώ θα επιφέρει πρόσθετα έσοδα στους ΟΤ Α από την πώληση ηλεκτρισμού.
-
- **Αύξηση των ορίων μέγιστης ισχύος, από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 4 του νόμου 1559185, μονάδων ΑΠΕ εφόσον το επιτρέπουν οι τοπικές συνθήκες του δικτύου της ΔΕΗ.**

- Ο μέχρι σήμερα περιορισμός της εγκατεστημένης ισχύος των ΑΠΕ και κυρίως των αιολικών και των μικρών υδροηλεκτρικών περιορίζει σημαντικά την οικονομική ανάπτυξή τους σε τοπικό επίπεδο.
 - Η εν λόγω ρύθμιση δεν θα δημιουργήσει προβλήματα στη ΔΕΗ δεδομένου του σχετικού τεχνικού περιορισμού που επιβάλλεται λόγω ικανότητας των δικτύων.
- ***Δίδεται η δυνατότητα συμψηφισμού της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται αποκλειστικά από ΑΠΕ με τις καταναλώσεις του αυτοπαραγωγού και όχι μέσω υπουργικής απόφασης όπως ισχύει μέχρι σήμερα (υπουργική απόφαση αριθμ. ΣΕ 2769127 4.1988, παράγραφος 3) .***
- Γίνεται σχετική επέκταση και για τους ΟΤΑ, τις επιχειρήσεις τους και τους αγροτικούς συνεταιρισμούς για συμψηφισμό μιας ή περισσότερων καταναλώσεών τους.
 - Σε καμία περίπτωση ο συμψηφισμός δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πρόσβαση τρίτων στα δίκτυα γιατί πολύ απλά δεν υπάρχει τρίτος, ο αυτοπαραγωγός συμψηφίζει τις δικές του καταναλώσεις και δεν έχει το δικαίωμα διάθεσης ηλεκτρικής ενέργειας σε άλλους καταναλωτές.
- ***Επιτρέπεται η συμπαραγωγή ηλεκτρισμού / θερμότητας και σε επιχειρήσεις του εμπορικού τομέα και του τομέα παροχής υπηρεσιών: ξενοδοχεία, νοσοκομεία κ.λπ. σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τους περιορισμούς ισχύος (θερμικής και ηλεκτρικής) που στις σχετικές διατάξεις του νόμου 1559185 (άρθρο 5, παράγραφος 2) για τη βιομηχανική συμπαραγωγή.***
- η διάταξη αυτή είναι η μόνη στην οποία υπάρχει διαφοροποίηση από το νόμο 1559185 σε ό,τι αφορά τη συμπαραγωγή από συμβατικά καύσιμα στον ιδιωτικό τομέα.
 - η τροποποίηση είναι απαραίτητη διότι θα συμβάλει αφενός στην επιτάχυνση και την τεχνικοοικονομικά ορθολογική διεύθυνση του φυσικού αερίου και αφετέρου θα απαλλάξει τη ΔΕΗ από φορτία αιχμής του τομέα υπηρεσιών συμβάλλοντας έτσι στη μείωση και εξοικονόμηση επενδύσεων της ΔΕΗ.
 - η μαζική διεύθυνση των μικρών και διάσπαρτων μονάδων συμπαραγωγής θα συμβάλει καθοριστικά στην αύξηση της αξιοπιστίας του συστήματος παραγωγής και μεταφοράς της ΔΕΗ.

- **Δίνεται η δυνατότητα, αλλά και η προτεραιότητα στη ΔΕΗ για κατασκευή κεντρικών μονάδων συμπαραγωγής καύσης συμβατικών καυσίμων και βιομηχανικών υποπαραγωγών οι οποίες θα καλύπτουν τις ανάγκες ενός ή περισσότερων καταναλωτών ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας. Οι κεντρικές μονάδες που θα μπορεί να κατασκευάζει και να λειτουργεί η ΔΕΗ, για λογαριασμό τρίτων, θα συμβάλει:**
 - Στη βελτίωση της απόδοσης του ενεργειακού ισοζυγίου της χώρας.
 - Στη διείσδυση του φυσικού αερίου.
 - Οι καταναλωτές του βιομηχανικού, εμπορικού τομέα και του τομέα υπηρεσιών θα προμηθεύονται από τη ΔΕΗ. φθηνότερη ηλεκτρική και θερμική ενέργεια.

Σε περίπτωση που η ΔΕΗ αποφασίσει να διεισδύσει στην αγορά της συμπαραγωγής, εκτιμάται ότι θα καλύψει μια αγορά της τάξης των 500 θερμικών MW που θα της επιφέρει πρόσθετα έσοδα της τάξης των 10 δις δρχ. σε ετήσια βάση.

- **Περιορίζεται η γραφειοκρατία στην έκδοση των σχετικών αδειών (ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας). Οι άδειες μειώνονται σε δύο από τρεις, καταργείται η άδεια ίδρυσης.**
- **Με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 5 του νόμου 2244/194 δίνεται η δυνατότητα σύστασης και λειτουργίας περιφερειακών γραφείων και κέντρων ενώ το ΚΑΠΕ θα αναλάβει το συντονισμό τους για την προώθηση των ΑΠΕ και της εξοικονόμησης ενέργειας.**
- **Τέλος για πρώτη φορά καθορίζονται οι κανόνες του παιχνιδιού στον τομέα ηλεκτροπαραγωγής για όλους μέσα από το νόμο και όχι με υπουργικές αποφάσεις.**
 - Τα τιμολόγια ηλεκτρικής παραγωγής από ΑΠΕ καθορίζονται σε εύλογα επίπεδα λαμβάνοντας υπόψη το κόστος αποφυγής παραγωγής αντίστοιχης ενέργειας από συμβατικά καύσιμα, την εξοικονόμηση επενδύσεων συμβατικής παραγωγής, το περιβαλλοντικό κόστος και το εξωτερικό κοινωνικό κόστος παραγωγής από συμβατικά καύσιμα.
 - Η απόλυτη τιμή των τιμολογίων προσδιορίζεται με βάση γνωστά τιμολόγια της ΔΕΗ 1 με αποτέλεσμα να απλοποιούνται οι λογιστικές διαδικασίες, χωρίς τις μέχρι σήμερα καθυστερήσεις, ενώ οι επενδυτές θα γνωρίζουν εκ των προτέρων τους όρους συνεργασίας τους με τη ΔΕΗ. Τα τιμολόγια των αυτοπαραγωγών και των ανεξάρτητων παραγωγών από ΑΠΕ σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 2, παράγραφος 3 του νόμου 2244/94 έχουν ως εξής:

Τιμολόγια αυτοπαραγωγών & ανεξάρτητων παραγωγών στα μη διασυνδεδεμένα νησιά της ΔΕΗ	
Περίπτωση	Μέση τιμή (δρχ./KWh)
Αυτοπαραγωγός ηλεκτρισμού	
- ΑΠΕ	16,28
- Συμπαγωγή	13,96
Ανεξάρτητος παραγωγός ΑΠΕ	20,93

Τιμολόγια αυτοπαραγωγών & ανεξάρτητων παραγωγών στο μη διασυνδεδεμένο σύστημα της ΔΕΗ	
Περίπτωση	Μέση τιμή (δρχ./KWh)
	Μέση Τάση Υψηλή Τάση
Αυτοπαραγωγός ηλεκτρισμού	
- ΑΠΕ	13,2 6,7
- Συμπαγωγή	13,96 5,7
Ανεξάρτητος παραγωγός ΑΠΕ	20,93 9,3

Σημειώνεται ότι το μέσο κόστος παραγωγής για τα μη διασυνδεδεμένα νησιά του ηλεκτρικού συστήματος της ΔΕΗ είναι:

	Δρχ/KWh
ΚΡΗΤΗ	25,4
ΡΟΔΟΣ	31,9
Υπόλοιπα νησιά	29,8

ενώ το μέσο κόστος παραγωγής και μεταφοράς στο διασυνδεδεμένο σύστημα της ΔΕΗ είναι:

	Δρχ/KWh
Παραγωγή	11,1
Μεταφορά	1,4
ΣΥΝΟΛΟ	12,5

Είναι εμφανές από τα παραπάνω ότι η μέση τιμή των τιμολογίων των αυτοπαραγωγών και των ανεξάρτητων παραγωγών είναι κάτω του μέσου κόστους της ΔΕΗ. Μόνο στην περίπτωση της ανεξάρτητης παραγωγής από ΑΠΕ στο διασυνδεδεμένο σύστημα της ΔΕΗ η μέση τιμή είναι σχετικά υψηλότερη. Σημειώνεται, βέβαια ότι στις παραπάνω τιμές δεν λαμβάνεται υπόψη το κόστος περιβάλλοντος και η πραγματική αξία του λιγνίτη, ούτε το τεράστιο κοινωνικό κόστος που συνεπάγεται με την ανάπτυξη και εκμετάλλευση του λιγνίτη. Δεδομένου ότι οι περισσότερες επενδύσεις από ιδιώτες ανεξάρτητους παραγωγούς θα γίνουν στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, η περιορισμένη κατ' επέκταση οριακή επιβάρυνση στη ΔΕΗ ως διασυνδεδεμένο σύστημα θα αντισταθμίζεται κατά πολύ από το υψηλό διαφορικό όφελος στα νησιά.

Τιμολόγια ανεξάρτητων παραγωγών Ηλεκτρισμού από ΑΠΕ σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες

Η αντίστοιχη πρακτική που εφαρμόζεται σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά την τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ΑΠΕ,

παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Σημειώνεται ότι οι παρακάτω τιμές ισχύουν για διασυνδεδεμένα συστήματα παραγωγής και όχι για μη διασυνδεδεμένα νησιά.

ΧΩΡΑ	ΑΡΧΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ
-------------	-------------------------	------------------

		Εθν. νόμισμα	Δρχ./KWh
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Το 90% της μέσης ετήσιας τιμής 1993:0,23 ΓΜ/KWh x 0,9	0,21 ΓΜ/KWh	31,3
ΗΝΩΜ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	0,11 λίρες/KWh με εγγύηση τιμής μέχρι και το 1998	0,11 Λ/KWh	40,2
ΙΤΑΛΙΑ	Το 90% της μέσης ετήσιας τιμής κατανάλωσης 1993:189 λιρέτες/KWh x 0,9	170 Λ/KWh	25,2
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	Μέση τάση: 0,0566 ΙΛ/KWh την ημέρα : 0,0230 ΙΛ/KWh την νύχτα	0,04 ΙΛ/KWh	14,5
ΔΑΝΙΑ	Το 85% της τιμής κατανάλωσης και απαλλαγή από τον ειδικό φόρο ηλεκτρισμού και ΦΠΑ 0,21 ΓΜ/KWh	Περί τις 0,78 κορόνες	29,8

Επίσης η συμπαραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού, χάρη στα πλεονεκτήματά της, προωθείται η διάδοση της συστηματικά με νομοθετικά και τιμολογιακά μέτρα στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες. Αξίζει να αναφερθούν μερικά παραδείγματα.

ΓΑΛΛΙΑ	Το φυσικό αέριο προσφέρεται στις μονάδες συμπαραγωγής με έκπτωση
ΔΑΝΙΑ	Οι νέοι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής πρέπει να είναι συμπαραγωγικοί ,εκτός εάν λειτουργούν με ανανεώσιμη πηγή ενέργειας
ΙΤΑΛΙΑ	Επενδύσεις σε συστήματα συμπαραγωγής υποστηρίζονται οικονομικά σε ποσοστό μέχρι 40%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	Επενδύσεις σε συστήματα συμπαραγωγής στο βιομηχανικό, εμπορικό και αγροτικό τομέα επιδοτούνται μέχρι 25%.
ΣΟΥΗΔΙΑ	Συστήματα συμπαραγωγής απαλλάσσονται από το φόρο CO ₂

Γίνεται λοιπόν προφανές ότι ο **νέος νόμος 2244/94** δεν προχωρεί σε υπερβάσεις, αλλά, απλά, προσπαθεί να φέρει την κατάσταση στην Ελλάδα στα μέσα Ευρωπαϊκά επίπεδα, όπου η συμβολή των ΑΠΕ και της συμπαραγωγής ολοένα και αυξάνει.

